

WSO-POSTEN

ORGAN FOR LANDSFORENINGEN WE SHALL OVERCOME

Kalender

14. november. Temakveld med filmvisning i WSOs lokaler.
27. november. Sivilombudsmannens menneskerettighetsseminar. WSOs leder deltar i debatt. Se side 6 - 7.
5. desember. Temamøte om rus og psykisk helse
14. desember. Seminar. Utdeling av prisen til fremme for ytringsfrihet innen psykisk helse.
14. desember. JULEBORD. Se invitasjon på side 3.

Utdrag fra et innlegg i Dagsavisen, 13. januar 2012 av Einar Rebni

På en psykiatrisk avdeling spør en pasient med dobbeltdiagnose (kombinasjonen psykisk lidelse og rusproblematikk) en av de fast ansatte om hva han skal gjøre med sin "indre uro". Uten å nøle og nærmest på refleks tilbyr helsearbeideren ham medikamenter for "å roe seg". Som pasient er det slettes ikke et uvanlig svar å bli møtt med. Nå kan "den indre uroen" være så mangt, men akkurat i dette tilfellet viste det seg å være rastløshet og kjedsomhet som følge av avdelingskulturens ensformighet og passiviserende behandlingskultur. Utenfor institusjonen ville han kanskje ha brukt rusmidler for å "roe seg ned", mens i psykiatrien tilbys altså medikamenter.

Poenget er at medikamenter ofte er den første løsningen som psykiatiske pasienter blir møtt med som svar på deres uro. Ulike former for fysisk aktivitet kunne ha vært til hjelp, men ofte velges uroen å medisineres. Uro er sammensatt og kan ha høyst ulike årsaker. Medikamentene som gis for "å roe ned", kan på sin side gi andre former for uro på grunn av de negative bivirkninger som de forårsaker.

Feilmedisinering, overmedisinering og bivirkninger, behandles som interne anliggender av psykiatrisk helsepersonell innenfor en medikamentell behandlingskultur som ikke akkurat har hatt for vane å oppfordre til intern kritikk. Det er forstemmende å registrere at det ikke finnes noen velutviklet tradisjon for å stille spørsmål og være kritisk overfor den medisinske maktens forordninger og ikke minst dens relativt nære forbindelser med den farmasøytiske industrien.

Betydningen av det å stille de riktige og viktige spørsmålene, må imidlertid aldri undervurderes. Det kreves en inkluderende faglig åpenhet også for perspektiver og meninger som nødvendigvis ikke har vært karakteristiske for det psykiatriske feltet. En misforstått lojalitet til den medisinske maktens suverenitet, kan føre til at viktige spørsmål ikke stilles. Hvordan den medikamentelle kunnskapen og psykiatriske behandlingen legitimeres, handler ofte om utøvelse av lojalitet. Det er synd hvis krav om lojalitet og underkastelse til en bestemt behandlingsfilosofi, risikerer å utarte seg til maktmisbruk og meningstvang hvor kritiske ytringer blir stemplet som illojalitet.

Landsforeningen We Shall Overcome er en bruker og interesseorganisasjon for menneskerettigheter, selvbestemmelse og verdighet innen psykisk helse. Vi jobber aktivt opp mot myndigheter og psykiatrien for å få til en ikke-voldelig revolusjon innen psykisk helsevern, i tråd med Menneskerettighetskonvensjonen. Vi mener at psykiatrisk behandling bør skje på brukerens egne premisser og at respekt for enkeltindividets autonomi må ivaretas.

Ingenting om oss uten oss

Kjære WSOere

Denne høsten har vært veldig travel for WSO. Etter Amaliedagene (som nå virker veeeldig lenge siden) har vi hatt WSO-kurs, levert inn høringssvar på ratifisering av Opcat (Tilleggsprotokollen til FNs torturkonvensjon, mer på side 6, høringssvar og muntlig høring i Stortinget om ratifisering av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og levert inn en skyggerapport til FNs Torturkomité om tvang i psykiatrien. Syns du den setningen var ganske lang og kanskje litt andpusten med mange fremmedord, er du ikke den eneste. Men alt dette finner du mer informasjon om i denne WSO-posten.

I skrivende stund er undertegnede og Liv Skree også på vei til Geneve, for å delta på eksamineringen av Norge i Torturkomiteen som skjer 29. okt til 2. nov. Skyggerapporten finner du på engelsk på wso.no, sammen med en artikkel om høringen (etter at den er gjennomført vel og merke). Noen utdrag fra rapporten oversatt til Norsk kommer i neste nummer av Søkelyset, som kommer om noen få uker.

Felles aksjon for medisinfrie tilbud jobber også videre, og et nytt brev er sendt til Helse og Omsorgsdepartementet og vår nye helseminister Jonas Gahr Støre. Vi hadde møte med departementet i september og vil følge opp videre, å få på plass alternativer til medisinerer er helt sentralt for å få til reell valgfrihet. Det går dessverre utrolig tregt og i motbakke. Også dette kan du lese mer om på wso.no.

Det er spennende tider for WSO, og organisasjonen utvikler seg med stormskritt. Den store utfordringen, som vi også diskuterte på WSO-kurset, er hvordan vi skal legge til rette for at flere kan bidra. Det er utrolig mange gode folk som bidrar i WSO, og mye mer jobb gjøres enn det vi får til å skrive om i WSO-posten. Samtidig mangler vi litt på organisering for å fullt ut utnytte de ressursene vi har i WSO. Det er noe som heter "å skynde seg sakte", og det er kanskje det vi gjør på dette området. WSO vokser, og da må nye måter å jobbe på også få litt tid på seg til å vokse frem. Men alle gode krefter trengs for å nå de store målene vi jobber mot, både i det store og i det små. Så har du noe å bidra med, ta kontakt!

Ellers håper jeg å se flere av dere på Julebordet, det må være tid til å kose oss litt også! For dere som ikke bor eller befinner dere i nærheten av Oslo 14. Desember, er det vel litt tidlig å ønske god jul, så da blir det heller: God avslutning på 2012, og vi høres neste år!

Hilsen Mette Ellingsdalen, leder i WSO

Medlemspost via e-post?

WSO vil spare mye penger på å sende noe av medlemsposten via e-post. Hvis du

1. vil hjelpe oss å spare penger
2. sjekker emailen din regelmessig og
3. ønsker å motta elektronisk medlemspost fra oss

vennligst send en email til post@wso.no

Ingenting om oss uten oss

Velkommen til WSOs julebord fredag 14. desember kl 18.00

I år går julebordet av stabelen på Dovrehallen i Storgata 22. Alle WSO-medlemmer er velkomne.

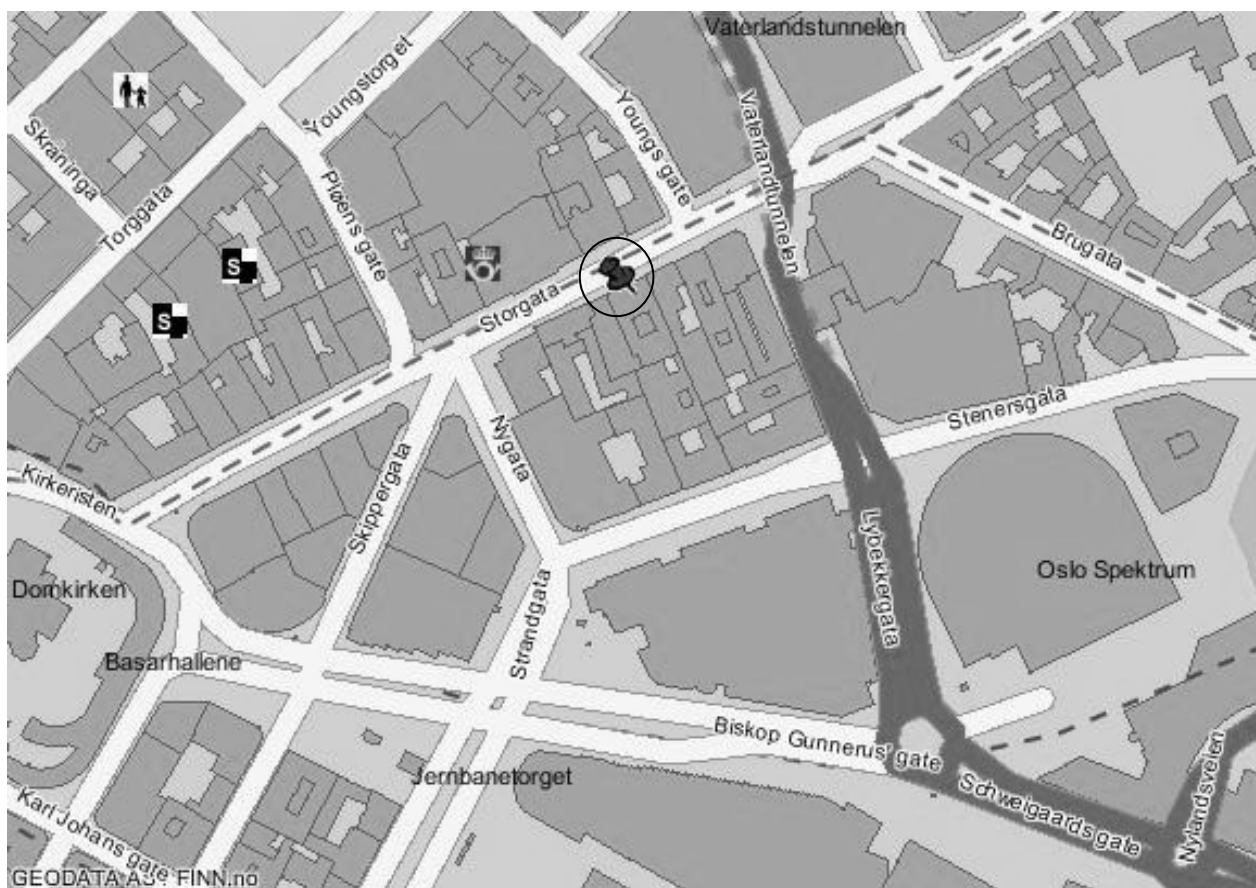
Vi har reservert det ene rommet for oss selv- danse- salen. Og der er det god plass til alle.

Vi må være ferdige å spise til kl 22, da blir bordene ryddet bort og det blir dans til levende musikk. Vi oppfordrer til måtehold i forhold til alkohol.

Menyen består av lutefisk, jule tallerken, juleribbe, pinnekjøtt og kalkun. Også muligheter for vegetar- mat.

Påmelding og beskjed om menyvalg innen 1. desember til kontoret. Tlf.nr: 22 41 35 90 man-ons-fredag kl 12.00-15.00.

Vi ber alle ta med masse godt humør!

WSO i Stortinget om CRPD

Det er spennende tider for oss i WSO nå når ratifiseringen (godkjenningen) av konvensjonen om ned-satt funksjonsevne er like rundt hjørnet. Saken er nå oppe til behandling i Stortinget

Som de fleste sikkert kjenner til så har denne nyeste konvensjonen i de internasjonale menneskeret-tighetene stor betydning for oss fordi vi er inkludert i denne som mennesker med psykososiale funk-sjonsnedsettelse.

Når denne konvensjonen blir forstått og implementert i Norge i sin rette form og formål vil det ikke lenger være lov å tvangsbehandle folk i terapiens navn. Med andre ord vil ikke en diagnose eller sinnslidelse av alvorlig grad kunne bli brukt som grunnlag for bruk av tvang lenger. Det vil si at helse-personells bruk av tvangsmedisinering, isolasjon, skjerming, belter, ol. vil bli svært begrenset og helt uaktuelt som behandling av en psykisk lidelse/uttrykk.

Dessverre har regjeringen foreslått at Norge kommer med to tolkningserklæringer i forbindelse med ratifisering. Disse erklæringene har som formål å tillate videre tvangsbehandling og innføre en fort-satt diskriminering overfor mennesker diagnostisert med psykiske lidelser.

9. oktober 2012 var det muntlig høring i Stortinget, hvor WSO har levert skriftlig høringssvar og del-tok i høringen. Hele høringssvaret kan leses på WSO sine hjemmesider, der er det også link til opptak fra den muntlige høringen.

Utdrag fra WSOs høringssvar:

“We Shall Overcome – WSO støtter den foreslåtte ratifiseringen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (heretter CRPD), og ønsker at ratifisering skal skje så snart som mulig, uten forsinkelse. WSO mener Norge bør kunne forplikte seg til å oppfylle grunnleg-gende menneskerettigheter til alle mennesker med funksjonsnedsettelse, ved å ratifisere CRPD, og dens tilleggsprotokoll, uten tolkningserklæringer.

WSO protesterer på de foreslåtte tolkningserklæringene på Artikkel 12, og Artikkel 14 og 25. ...

Norge bør kunne være i tråd med eller i forkant av den utviklingen som skjer internasjonalt gjennom CRPD, og ikke innta en bakstreversk rolle der vi trenerer utvikling og endring. Hege Orefellen skriver i sin dissens til NOU 2011:9:

«CRPD ble utarbeidet basert på en erkjennelse av at mennesker med nedsatt funksjonsevne på mange områder hadde, og fortsatt har, et svakere menneskerettslig vern enn andre, og i praksis er avskåret fra elementære rettigheter og friheter de fleste tar for gitt. Konvensjonens overordnede mål er å hindre diskriminering basert på nedsatt funksjonsevne...

...Unntak for mennesker med mentale/ intellektuelle funksjonsnedsettelse finnes ikke i CRPD, og det er derfor svært problematisk at Norge innfører en slik diskriminering i sin forståelse av konven-sjonen.”

WSO har også jobbet iherdig i forkant av høringene med å informere andre aktuelle høringsinstan-

Ingenting om oss uten oss

ser om vår problematikk. Et av disse tiltakene var møtet med Edah Maina som er visepresident i CRPD-komiteén (komiteen som overvåker konvensjonen og som Norge vil høres i 4 år fra nå om Norge ratifiserer konvensjonen i denne omgang.) Med på dette møtet inviterte WSO Barne, Likestilling – og Inkluderingsminister, Inga Marte Thorkildsen, representanter fra likestillings og diskrimineringsombudet (LDO) og nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NI). Edah Maina var klar på at Norges reservasjoner/tolkningserklæringer ikke vil bli godtatt av CRPD-komiteén når den tid kommer, og det vil forventes at Norge jobber for å tilpasse norsk lovgivning til internasjonal menneskerettslig standard. Sånn som det ser ut i dag så prøver Norge å tilpasse internasjonale konvensjoner til å passe norsk lovgivning.

Utdrag fra LDOs høringssvar:

“Å redusere tvangsbruken i psykisk helsevern er en målsetning, som det i Norge er bred politisk enighet om. Denne målsetningen har forankring både i Storting og skiftende regjeringer. Likevel viser tallene at bruken av tvang ikke har blitt redusert som ønsket, samt at det er store geografiske variasjoner i bruken av tvang, hvilket kan tyde på vilkårlighet. CRPD innebærer et klart paradigmeskifte i forståelsen av psykososiale funksjonsnedsettelse. Fokuset i CRPD er ikke-diskriminering, rett til selvbestemmelse og autonomi, og deltakelse...”

...Regjeringen må forplikte seg til å følge nøye med på utviklingen i CRPD-komiteén, og ta sikte på å revidere hjemlene for tvang i norsk psykiatri, slik at de kommer i samsvar med den forståelse av konvensjonen som CRPD-komiteén legger til grunn...”

Et resultat av høringen var samsvaret mellom LDO, NI, den internasjonale juristkommisjon – norsk avdeling (ICJ-Norge) og WSO i form av kommentarer til tolkningserklæringene på artikkel 12, 14 og 25.

Utdrag fra NI:

“Uavhengig av hvordan konvensjonen skal forstås rent juridisk, må den på et verdimelessig plan anses som et klart uttrykk for en internasjonal utvikling med økt fokus på selvbestemmelse og ikke-diskriminering for personer med nedsatt funksjonsevne. Nasjonal institusjon tror derfor at en ratifisering på sikt vil anspore til positive endringer i norsk lovverk og praksis som blant annet begrenser tvang i psykiatrien.

Nasjonal institusjon er på denne bakgrunn bekymret for at avgivelse av tolkningserklæringene vil kunne tolkes som en aksept og fortsettelse av nåværende praksis innen psykisk helsevern.” ⁴

Eller som ICJ-Norge klart uttrykker: *“...Stortinget bør ratifisere hele konvensjonen uten de foreslåtte tolkningserklæringene/reservasjonene. Dette er gjort av både Sverige og Danmark – land som vi ellers liker å sammenlikne oss med.”*

Svar på utfall av høringen vil komme i november på Stortingets sider. Linker til de høringssvarene vi har sitert finnes på wso.no.

Nytt torturforebyggende organ, vil det hjelpe oss?

WSO har levert høringssvar på Norsk ratifisering (tilslutning) til tilleggsprotokollen til FNs Torturkonvensjon. Hvis Norge tilslutter oss denne, må det etableres en ny nasjonal forebyggingsmekanisme mot tortur. Dette vil være et overvåkningsorgan, som bla. besøker steder hvor mennesker er frihetsberøvet, og det inkluderer lukkede psykiatriske avdelinger.

WSOs leder vil være med på en panel-debatt om dette temaet på Sivilombudsmannens Menneskerettighetsseminar 27. november på Litteraturhuset i Oslo.

Vi har her med et utdrag fra WSOs høringsuttalelse, hele uttalelsen finner du under høringssvar på nettsidene våre.

WSO støtter en norsk ratifisering av valgfri protokoll til FNs torturkonvensjon.

WSO vil understreke viktigheten av at det opprettes en nasjonal forebyggende mekanisme som har tilsyn med og vurderer situasjonen for alle frihetsberøvede uavhengig av begrunnelse for frihetsberøvelsen, i forhold til forbudet mot tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Vi vil videre anmode om at Nasjonal Forebyggende mekanisme forplikter seg til å ha tett kommunikasjon med frivillige organisasjoner/ grupper som ikke er representert i et rådgivende organ, men som innehar kompetanse på særskilte utfordringer for enkeltgrupper som utsettes for frihetsberøvelse.

Det vil også være viktig at organet aktivt ettersøker kompetanse fra og samarbeid med Nasjonal Institusjon og andre menneskerettighets organer (eksempelvis LDO), som kan bidra til innsikt i utviklingen som skjer på menneskerettighetsfeltet generelt, og situasjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne spesielt, og forståelsen av hvordan torturkonvensjonen forstås i forhold til enkelt-grupper.

Ved ratifisering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) vil Norge forplikte seg til å ha en mekanisme som overvåker implementering av konvensjonen. Sivilt samfunn, og særlig mennesker med nedsatt funksjonsevne og de organisasjoner som representerer dem, skal trekkes inn i overvåkningsprosessen og delta fullt i den (CRPD art. 33). Artikkel 15 i CRPD omhandler frihet fra tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Den Nasjonale forebyggingsmekanismen for tortur må ha et tett samarbeid med mekanismen for overvåkning av CRPD, for å gjenkjenne de situasjoner hvor mennesker med nedsatt funksjonsevne som er frihetsberøvet er særlig utsatt.

Uavhengig helsefaglig kompetanse.

Ut i fra WSOs erfaring vil det være svært viktig at den helsefaglige kompetanse som tilknyttes Nasjonalt forebyggende organ er uavhengig fra den praksis som eksisterer ved helseinstitusjonene. Med dette mener vi at eksempelvis psykiatrisk/ helsefaglig kompetanse ikke bør innhentes fra personer som er i klinisk praksis hvor frihetsberøvelse/ tvang utøves, eller har vært dette i nær fortid. Et torturforebyggende organ/ tilsyn må kunne vurdere forbudet mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff uavhengig av hva som til en hver tid er gjeldende praksis i helsevesenet, og være upåvirket av selv å være/ ha vært med på å utføre eller støtte tilsvarende praksis.

Det vil være viktig at et torturforebyggende organ vurderer tilsvarende praksiser i eksempelvis helsevesen og fengselsvesen på samme grunnlag, og ut i fra en menneskerettighetsstandard og ikke en helse/ psykiatri standard. Ut i fra vår erfaring har eksisterende tilsynsorganer for psykisk helsevern, inkludert sivilombudsmannen, i liten grad evnet å gjenkjenne brudd på sentrale menneskerettigheter i psykisk helsevern, og har i stor grad underlagt seg psykiatrifaglige vurderinger om hva som er

Ingenting om oss uten oss

«nødvendig behandling, utført med gode hensikter». Hvis et Nasjonalt forebyggende organ skal opparbeide seg tillit hos mennesker som er utsatt for psykiatrisk frihetsberøvelse og deres organisasjoner, er det helt avgjørende at det eksplisitt synliggjøres i praksis at de er løsrevet fra psykiatrisk definisjonsmakt.

Bilder fra Amaliedagene 2012

Tone Tellevik Dahl

Øystein Wingard Wolf

Connie og Martin

Amaliedagene ble arrangert for 14. gang i Oslo 19. - 22. august 2012. Her er noen bilder fra åpningskvelden på Aktivitetssentret 31B i Grønlandsleiret. Amaliedagene er den eneste festivalen av sitt slag, hvor brukere av psykiske helsetjenester er arrangører. Dagene har et rikholdig program med foredragsholdere både fra inn- og utland.

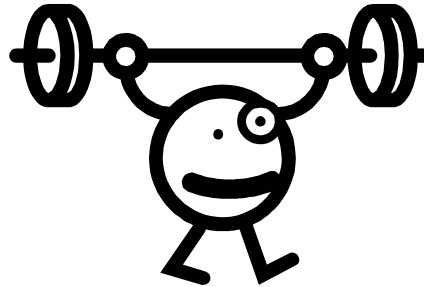
Foto's: Bjørn Ingar Pedersen (WSO)

Tormod Bakke

Ingenting om oss uten oss

Refleksjoner
i etterkant av WSO-kurset på Smaalenene hotell

Uavhengighet - er av det gode

Frihet fra undertrykkelse - er noe som hjelper

Selvstendighet - avler suksess

Ressurser - er ensbetydende med styrke

Den frie vilje - betyr at man lykkes

Tanker - er å løsrive seg fra kontroll

Positivitet - er å være glad i livet

Bjørn Ingar Pedersen

Landsforeningen - We Shall Overcome

Stiftelsesår: 1968 / Org.nr.: 980 334 597 / Bankkontonr.: 6242.05.31325

Postadresse: Møllergata 12, 0179 Oslo

besøksadresse: Møllergata 12

Tlf.nr. 22 41 35 90 – post@wso.no – www.wso.no